

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ VALSTYBINIUS GAMTOS
IŠTEKLIUS ĮSTATYMO NR. I-1163 6 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-3851(2)“ PROJEKTO
(TAP NR. 20-16; TAIS NR. 19-15631(2))**

2020-01-14 Nr. NV-123

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą – iš esmės pritarti Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3851(2) tikslui diferencijuoti mokesčio už valstybinius gamtos išteklius tarifo koeficientą, tačiau kartu pateikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo.

3. Dabartinė situacija:

- Šiuo metu už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnę negu išgautas gamtos išteklių kiekį, ar be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį taikomas 10 kartų didesnis mokesčio tarifas.
- Įstatymo projektu siūloma diferencijuoti didesnio mokesčio tarifo taikymą pagal tam tikras situacijas:
 - ✓ 5 kartus didesnis mokesčio tarifas būtų taikomas kai ištekliai išgaunami be leidimo arba kai viršijamas leidime nurodytas leidžiamas išgauti gamtos išteklių kiekis.
 - ✓ kai laikomasi žemės gelmių naudojimo plano ir išteklių kiekis deklaruojamas, tačiau ištekliai išgaunami pažeidžiant leidimo sąlygas – siūloma taikyti 2 kartus didesnę mokesčio tarifą;
 - ✓ kai ištekliai išgaunami laikantis leidimo sąlygų, tačiau išteklių kiekis nedeklaruojamas - siūloma taikyti 5 kartus didesnę tarifą;
 - ✓ kai laikomasi žemės gelmių naudojimo plano išgaunamas, tačiau nedeklaruojamas išgautas kiekis, ištekliai išgaunami pažeidžiant leidimo sąlygas - būtų taikomas 10 kartų didesnis tarifas;
 - ✓ kai ištekliai išgaunami be leidimo arba nesilaikant žemės gelmių naudojimo plano - siūloma taikyti 20 kartų didesnę mokesčio tarifą;
 - ✓ didesnis mokesčio tarifas nebūtų taikomas, jeigu asmuo nedeklaruotų išgauto gamtos išteklių kiekio (už deklaracijos nepateikimą arba nepateikimą iki nustatytų terminų būtų taikoma administracinė atsakomybė);
 - ✓ siūloma įtvirtinti, kad didesnis mokesčio tarifo koeficientas iki 2021 m. sausio 1 d. nebūtų taikomas požeminio vandens naudotojams, kurių požeminio vandens gręžiniai įrengti iki 2020 m. gruodžio 31 d.
 - ✓ Taip pat, Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad mokesčio už medžiojamuosius gyvūnus deklaracijos pateikiamos tik tais atvejais, jeigu leidime naudoti šiuos gamtos išteklius pasikeitė medžioklės plotų naudotojas, medžioklės ploto vieneto ribos ar šio miško ploto bonitetas.

4. Projekto esmė – siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projekto tikslui, tačiau kartu siūloma jį tobulinti:

- papildyti įstatymo projektą nuostata, kad didesnis mokesčio tarifo koeficientas taikomas, kai nedeklaruojamas išgautų gamtos išteklių kiekis. Pagal Įstatymo projektą nustatoma, kad taikomas, kai ištekliai išgaunami be leidimo arba viršijamas leidime nurodytas kiekis;
- Įstatymo projekte turėtų būti įtvirtintos įgyvendinamosios mokesčio už medžiojamųjų gyvūnų išteklius sumokėjimo tvarkos nuostatos. Įvertinus tai, kad deklaravimo sistemos pritaikymui ir

užtikrinant tinkamą sistemos veikimą, reikia laiko, finansinių ir žmogiškųjų išteklių, pakeitimų įsigaliojimas turi būti nustatytas ne anksčiau kaip 2021 m. sausio 1 d.;

- Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti, kad didesnis mokesčio tarifo koeficientas iki 2021 m. sausio 1 d. nebūtų taikomas požeminio vandens naudotojams, kurių požeminio vandens gręžiniai įrengti iki 2020 m. gruodžio 31 d. Tokiu atveju būtų nepagrįstai išskiriama viena gamtos išteklių naudotojų grupė iš visų išteklių naudotojų ir pagal siūlomą reglamentavimą požeminio vandens naudotojams, kurie, galimai pažeisdami teisės aktų reikalavimus, išgauna požeminio vandens išteklius, nebūtų taikoma įstatymu nustatyta atsakomybė. Taikant šią normą, gali kilti neaiškumų dėl pradėtų bylų, ekonominių sankcijų skyrimo, asmenų patikrinimo baigimo. Siūloma atsisakyti šios išimties.
- Iš esmės turi būti peržiūrimos nuostatos dėl žemės gelmių išteklių naudojimo. Nepagrįstas veikų, susijusių su žemės gelmių išteklių naudojimo pavojingumas lyginant su kitų gamtos išteklių, nors siūloma taikyti didžiausią mokesčio koeficientą. Žemės gelmių ištekliai yra gamtos išteklių dalis, pvz., įstatymo projektu už be leidimo išgautus gamtos išteklius siūlo įtvirtinti 5 kartus didesnį mokesčio koeficientą, o už – žemės gelmių – 20 kartų didesnį. Viena iš leidimo naudoti žemės gelmių išteklius sąlygų yra laikytis žemės gelmių naudojimo plano, todėl neaišku, kokia veika galėtų būti, kai laikomasi leidimo, tačiau pažeidžiamas žemės gelmių naudojimo planas. Todėl įstatymo projekto nuostatas siūloma tikslinti šalinant neaiškumus.
- Įstatymo projektas tikslintinas teisės technikos aspektu.

5. Derinimas:

- Projektas suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Teisingumo ministerija;
- Finansų ministerija ir Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI) siūlo nustatyti, kad tuo atveju, kai deklaracijos duomenys nesikeičia, mokestį už medžiojamuosius gyvūnus apskaičiuoja, deklaraciją užpildo ir ją VMI pateikia Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija. Aplinkos ministerija siūlomas variantas - kai medžioklės plotas ir jo kategorija nesikeičia, Aplinkos ministerijos ar jos įgaliota institucija, kuri išduoda leidimą naudoti medžioklės plotus, teiktų duomenis VMI, o VMI pagal pateiktus duomenis suformuotų mokėtiną mokesčio sumą ir pateiktų mokesčio mokėtojai.
- Lietuvos pramoninių konfederacija po Projekto pateikimo Vyriausybei svarstyti pateikė pastabas iš esmės dviem aspektais: 1) dėl kategorijos „be leidimo“ turinio; 2) dėl terminų „leidžiamas išgauti“ ir „skiriamų naudoti“ koreliacijos ir leidimo priedo teisinės galios.
- Į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas bus atsižvelgta.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Projektas Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Vėluojama pateikti išvadą

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina Projektą aptarti tarpinstituciniame pasitarime.